

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อมูล ณ วันที่ 30 มกราคม 2569

ความเป็นมา : จากการที่ปริมาณน้ำในหน้าแล้งมีน้อยลง ทำให้น้ำเค็มรุกเข้ามาในแม่น้ำปากพนัง จนเกิดปัญหาขาดแคลนน้ำจืดเพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภค พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชดำริ ความว่า “ให้ทำประตูระบายน้ำอุทกวิภาชประสิทธิ์ ที่ปากแม่น้ำ เพื่อแก้ปัญหาหน้าแล้ง น้ำท่วม และน้ำเค็ม ให้ประชาชนมีน้ำบริโภค และน้ำทำการเกษตร” รวมทั้งทรงโปรดให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในท้องที่ดังกล่าวให้ดีขึ้น

เมื่อเดือนตุลาคม 2542 กรมชลประทาน ได้ดำเนินการก่อสร้างประตูกันน้ำแม่ น้ำปากพนัง และปิดประตูเพื่อแยกน้ำจืดและน้ำเค็มในแม่น้ำปากพนังออกจากกัน ส่งผลให้สภาพพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป จากการสำรวจของกรมประมงในเบื้องต้นพบว่า หลังจากปิดประตูกันน้ำแม่ น้ำปากพนัง มีผลทำให้สัตว์น้ำในแม่น้ำปากพนังบางชนิดสูญหายไป

จากสภาพของนิเวศวิทยาที่เปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่ในระยะยาว กรมประมงจึงได้สนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ และส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์น้ำแก่เกษตรกรที่อาศัยอยู่บริเวณสองฝั่งแม่น้ำปากพนัง เพื่อพัฒนากิจกรรมด้านการประมงในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ช่วยให้เกิดการพัฒนาพื้นที่อย่างเป็นระบบ พัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่และก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรอย่างถูกวิธี

ตัวชี้วัด

- กิจกรรมผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ
 - เชิงปริมาณ : ผลิตพันธุ์ปลาตะเพียนขาวเพื่อปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวน 1,500,000 ตัว
 - เชิงคุณภาพ : ทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำ มีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น
- กิจกรรมถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี ด้านการประมง
 - เชิงปริมาณ : เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการประมง จำนวน 80 ราย
 - เชิงคุณภาพ : เกษตรกรมีผลผลิตสัตว์น้ำเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3 (ปีงบประมาณ 2568 เกษตรกรมีผลจับสัตว์น้ำเฉลี่ยรวม 127.35 กิโลกรัม/ราย สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ 7,004.25 บาท/ราย)
- กิจกรรมจุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
 - เชิงปริมาณ : มีจุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจำนวน 1 แห่ง
 - เชิงคุณภาพ : มีข้อมูลการถอดแบบเรียนรู้ประจำจุดเรียนรู้ และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรม	หน่วยนับ	แผน	ผล	%
ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ	พันตัว	1,500	400	26.67
- ปล่อยพันธุ์ปลาตะเพียนขาวในแม่น้ำปากพนัง (ศูนย์ปากพนังฯ)				
ถ่ายทอดความรู้	ราย	80	0	0
- การเลี้ยงปลานิลและปลาดุกในบ่อดิน (ปจ.นครศรีฯ และ ปจ.พัทลุง)				
จุดเรียนรู้และสาธิต	แห่ง	1	0	0
- การเลี้ยงกึ่งก้ามกรามในบ่อดิน(ศูนย์ปากพนังฯ)				

วัตถุประสงค์

- ส่งเสริมและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการ
- เพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการเลี้ยงปลานิลในบ่อดิน ให้แก่เกษตรกร ในเขตโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ฟื้นฟูทรัพยากรประมงในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง เพื่อเป็นแหล่งอาหารประเภทโปรตีนแก่เกษตรกรในพื้นที่

เป้าหมาย

- ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ จำนวน 1,500,000 ตัว
 - ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวน 1,500,000 ตัว
- ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง จำนวน 80 ราย
 - ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงปลานิลและปลาดุกในบ่อดิน
- จุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน 1 แห่ง
 - สาธิตการเลี้ยงกึ่งก้ามกรามในบ่อดิน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- ศูนย์พัฒนาประมงพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช
- สำนักงานประมงจังหวัดพัทลุง

งบประมาณ 354,900 บาท

ผลการเบิกจ่าย

งบประมาณ	ได้รับ 100 %	เบิกจ่าย	ร้อยละเบิกจ่าย
ตามแผนรวม	354,900	108,441.4	31.08
แยกรายหน่วยงาน			
ศูนย์ปากพนังฯ	268,700	108,441.4	40.36
ปจ.นครศรีฯ	59,100	0	0
ปจ.พัทลุง	27,100	0	0

